

I Sverig — jeg kan ikke lade være at paa-beraabe mig det, det er altid en Støtte at have vort Naboland som Hjælper i denne Sag — har man, som sagt, erkendt, at det var naturligt at gjøre det, og saa gjør man det. — Det blev endelig fremhævet af den høitærede Minister, at det vilde blive dyrt at føre Processer. Ja, det kan være, at Byrden bliver lidt anderledes fordelt. Hvorledes er Byrden nu fordelt, og det særlig i Smaasager, som man fra Statens Side har gjort saa billige som muligt, for at de kunne blive førte? Udgifterne derved ere saaledes fordelte, at den, der fører Sagen, og den, der indklages, have temmelig smaa Udgifter, men en Del af Byrden er lagt paa Vidnerne. Udgiften bliver altsaa den samme, det er kun en anden Fordeling. Jeg ønsker kun, at den skal fordeles saaledes, som det forekommer mig retfærdigt, og at ikke Sagsøgeren og Indstævnte skulle lægge denne Byrde over paa Andre, som ikke have Raad til at bære den og ikke ere i Stand til at værge sig derimod, fordi de skulle møde, naar de indfalbes. Jeg kan ikke se Andet, end at det maaske endogaa vilde være heldigt i de Sager, som i Virkeligheden ere tvivlsomme, og som det oftest er Vedkommendes egen Skyld, at han ikke kan faae klaret paa tilbørlig Maade, at Vedkommende enten maa betale sine Udgifter selv eller lade være at føre Sag eller ogsaa Indstævnte betale, naar han ikke har sit Bevis ved Haanden.

Justitsministeren (Nelleman):

Ja, Lovforslaget indstrænker sig jo paa ingen Maade til de Sager, som ere tvivlsomme, eller Sager, hvor det er Vedkommendes egen Skyld, at han ikke har sikret sig Bevis i Forveien. Lovforslaget kommer jo til at ramme alle Sager, selv de Sager, hvor man forfølger den klareste Ret, og hvor Grunden til, at Sagen føres, kun er den, at Modparten ikke vil betale eller vil erhverve sig den Henstand med Betalingen, som følger af, at det Hele trækkes ud ved den Sag, saa det kan man virkelig ikke anføre som Argument, at det i mange Tilfælde er tvivlsomme Sager eller Sager, som den Paagjældende kunde have undgaaet. Hvad Sverigs Exempel angaar, vil jeg blot gjøre opmærksom paa som en Omstændighed, der gjør, at man ikke kan sammenligne Forholdene, at de offentlige og kriminelle Sager i Sverig ikke ere belemprede med de Udgifter, som de ere belemprede med her i Landet, nemlig Udgifterne til Aktor og Defensor, idet Staten i Sverig jo aldeles ikke forsyner

den Paagjældende med noget Saadant som Aktor og Defensor. Derfor skulde jeg — det er ganske vist et af de Punkter, jeg ikke særlig har set efter — være tilbøjelig til at tro, at Udgifterne ved offentlige Sager i Sverig selv med Erstatning til Vidner ikke ere saa store som Udgifterne til Delinkvent-sager her i Landet. Hvad angaar Spørgsmaalet „offentlige Ombud“, er der Ingen, der har sagt, at det er det Samme, her er Tale om, men der er kun sagt, at det er det samme Princip, som det dreier sig om her, nemlig at det, at man skal have Penge for at opfylde en almindelig Borgerpligt, ogaa maatte føre til, at man skulde have Penge for Udførelsen af Ombud, og Penge, som da kunne siges at være et virkeligt Bederlag derfor, vel at mærke. Jeg skal overfor, hvad der blev bemærket af en æret Taler, gjøre opmærksom paa, at der ganske rigtigt er visse Ombud, hvor der ydes et mindre Bederlag, men at der ogsaa er mange Ombud, hvor der slet ikke ydes Bederlag som Værgemaal og Sligt, og dernæst ogsaa saadanne Ombud som Snefogder og Brandfogder og deslige, hvor det, om den Paagjældende kan have en eller anden lille Fordel, ikke kommer i Betragtning. Det, der kommer i Betragtning, er, om Befolkningen virkelig og med Nette anser saadanne Hverv som en Byrde, og det kan jeg ikke tvivle paa, at den gjør; naar jeg ser hen til den Mængde Spørgsmaal, der gjøres mellem Aar og Dag om at blive fri for disse Ombud, er jeg ikke i Tvivl om, at de af Befolkningen opfattes som en Byrde. Derfor skjønner jeg ikke rettere, end at man her er inde paa et almindeligere Princip, der maa gribe videre om sig.

Schlegel: Jeg vil blot sige, at naar jeg har talt om tvivlsomme og klare Sager, har jeg egentlig tænkt mig, at naar en Sag var klar, behøvede den ikke at oplyses ved Vidner, og at det derfor kun er, naar Faktum foreligger uklart, at det er nødvendigt at føre Vidner.

Justitsministeren (Nelleman): Jeg har rigtignok antaget, at det, om det bliver nødvendigt at føre Vidner, afhænger af, om Modparten benægter, men ikke, om Sagen er klar i sig selv eller ikke.

Schlegel: Jeg sagde udtrykkelig, at naar Faktum er klart, behøves der ikke Vidner. Om Retsspørgsmaalet er tvivlsomt, er en anden Sag. Naar Faktum er klart, er det ligegyldigt om Modparten benægter eller ikke.